

GUIA DOCENT

HISTÒRIA CONTEMPORÀNIA S.XX

Coordinació: BARRULL GRAU, PAU

Any acadèmic 2022-23

Informació general de l'assignatura

Denominació	HISTÒRIA CONTEMPORÀNIA S.XX			
Codi	100077			
Semestre d'impartició	2N Q(SEMESTRE) AVALUACIÓ CONTINUADA			
Caràcter	Grau/Màster	Curs	Caràcter	Modalitat
	Grau en Història	2	OBLIGATÒRIA	Presencial
Nombre de crèdits assignatura (ECTS)	6			
Tipus d'activitat, crèdits i grups	Tipus d'activitat	PRAULA		TEORIA
	Nombre de crèdits	3		3
	Nombre de grups	1		1
Coordinació	BARRULL GRAU, PAU			
Departament/s	HISTÒRIA			
Distribució càrrega docent entre la classe presencial i el treball autònom de l'estudiant	<p>1 crèdit = 25 hores de treball de l'estudiantat (HTE) = 150 HTE, distribuït en hores presencials (HP), hores no presencials síncrones (HNPs) i hores no presencials (HNPa)</p> <p>HP = 15 sessions · 1,5 h = 22,5 HTE</p> <p>HNPs = 15 sessions · 1,5 h = 22,5 HTE (treball amb acompanyament virtual del professor, dins dels horaris de classe establerts al calendari)</p> <p>HNPa = 105 HTE</p>			
Informació important sobre tractament de dades	Consulteu aquest enllaç per a més informació.			
Idioma/es d'impartició	Català			
	Lectures i d'altres activitats: d'acord amb la bibliografia i materials.			

Professor/a (s/es)	Adreça electrònica professor/a (s/es)	Crèdits impartits pel professorat	Horari de tutoria/lloc
BARRULL GRAU, PAU	pau.barrull@udl.cat	6	

Informació complementària de l'assignatura

*** Donat que el professor definitiu de l'assignatura (pendent de la resolució d'un concurs encara vigent) no s'incorporarà fins començat el semestre, el contingut de l'actual fitxa és merament indicatiu i podrà ser modificat pel professor informant degudament a la classe ***

S'atendrà, com a objectiu principal, la comprensió dels processos de canvi esdevinguts al món durant el segle XX. Es contemplaran de manera global aspectes econòmics, polítics, socials i culturals, en un programa que es desenvoluparà seguint una seqüència cronològica en la qual el domini per part de l'alumnat de les variables espai i temps constitueix una fita a assolir a l'hora de pensar històricament el món.

Objectius acadèmics de l'assignatura

Veure competències

Competències

Competències	objectius formatius
C1: Coneixement dels principals conceptes propis de l'estudi de la història contemporània	O1: Aprendre, treballar i utilitzar conceptes historiogràfics clau.
C2: Coneixement de fets, processos i canvis clau en la història contemporània	O2: Aprendre a analitzar fets singulars i processos a curt i llarg termini en les societats humanes del passat.
C3: Capacitar l'alumnat per a relacionar críticament diversos processos històrics.	O3: Reflexionar a l'entorn del passat per a entendre la configuració de les societats humanes actuals
C4: Capacitació per a comparar fets, processos i canvis entre les diferents societats humanes del passat.	O4: Aprofundir en els aspectes diferenciadors a nivell individual i col·lectiu que configuren les desigualtats socials, econòmiques, de gènere i culturals i les seves característiques comunes de forma transversal
C5: Coneixements bibliogràfics d'història contemporània	O5: Aprendre i dominar la bibliografia i el seu accés
C6: Capacitació per a desenvolupar tasques d'aprenentatge en entorns virtuals acadèmics	O6: Aprendre a utilitzar nous recursos historiogràfics

Continguts fonamentals de l'assignatura

*** Donat que el professor definitiu de l'assignatura (pendent de la resolució d'un concurs encara vigent) no s'incorporarà fins començat el semestre, el contingut de l'actual fitxa és merament indicatiu i podrà ser modificat pel professor informant degudament a la classe ***

La transició cap al segle XX: entre l'herència del XIX i la "Belle Époque"

Geopolítica del món abans de la primera guerra mundial: una mirada específica a l'Europa del 1910 L'exemple imperial britànic : Irlanda, la Índia i Sud-àfrica

La fi del vell ordre: guerra i revolució: 1914-1917

L' impacte internacional de la revolució russa i la formació del Komintern.

Democràcies i Totalitarisme: 1919-1939.

La segona guerra mundials i les seves conseqüències: vers un nou ordre mundial (1939-1945)

La guerra freda: 1945-1991.

El món occidental: entre l'hegemonia dels Estats Units i a construcció d'una nova consciència europea

El món comunista: de la desestalinització i les crisis de l'Europa de l'Est a la revolució cultural xinesa.

1989: Entre dos mil·lennis

Història i memòria/es de la contemporaneïtat.

Eixos metodològics de l'assignatura

activitat	CODIFICACIÓ / descripció / tipologia TPD	O*	G*	HP*	HNPs*	HNP*

Classe magistral (M)	Segons temari adjunt	O1, O2, O3, O4, O5	1	13,5	13,5	55
Seminaris (S)	Activitats preparatòries i posada en comú		1	1,5	1,5	20
Pràctiques (P)	Pràctiques d'aula: anàlisi de documentació		1	3	3	6
Treballs (T)	Preparació del treball de curs	O1, O2, O3, O4, O5, O6	1	1,5	1,5	14
Tutories (Tut)	Tutories programades	O1, O5	1	1,5	1,5	
Altres (AA)						
Avaluació (AV)	Examen, treballs individuals, seminaris	O1, O2, O3, O4, O5	1	1,5	1,5	10
TOTAL				22,5	22,5	105

O: Objectiu. G: número de grups implicats en l'activitat.
 HP: hores presencials de l'alumne. HNP: hores no presencials de l'alumne.

El professor considerarà els dos dies setmanals assignats com una continuïtat en el pla docent. El primer dia serà presencial (HP) i el segon no presencial per videoconferència (HNPs)

Sistema d'avaluació

*** Donat que el professor definitiu de l'assignatura (pendent de la resolució d'un concurs encara vigent) no s'incorporarà fins començat el semestre, el contingut de l'actual fitxa és merament indicatiu i podrà ser modificat pel professor informant degudament a la classe ***

mecanismes d'avaluació	codificació /descripció-criteris /tipologia TPD	observacions	%
Assistència i participació (As)	L'assistència a les classes es preceptiva. La participació en totes les activitats programades incidirà sobre la nota final.	Classes, pràctiques d'aula i seminari	20%
Taller d'avaluació (TA) (Examen)	Proves de conjunt de la matèria	Dues proves escrites sobre continguts i materials treballats	50%
Treballs (T) (lectures)	Treballs de curs	Individual i d'aula	30%
TOTAL			100%

Bibliografia i recursos d'informació

BIBLIOGRAFIA I RECURSOS:

OBRES INSTRUMENTALS:

CAPARRÓS LERA, J. M., *100 películas sobre Historia Contemporánea*. Madrid, Alianza, 1997.

COOK, CH., y STEVENSON, J., *Guía de historia contemporánea de Europa*, Alianza, Madrid, 1994.

CROMPTON, T., *Cronología Interdisciplinar. Historia-Literatura-Arte-Ideas políticas y económicas-Ciencia y Técnica*, Globo, Madrid, 1993.

Diccionario de Historia de los países del mundo, Barcelona, Salvat, 1999

EGIDO LEON, A., *La historia contemporánea en la práctica (Textos escritos y orales, maps, imágenes y gráficos comentados)*, Editorial Centro de Estudios Ramón Areces, Madrid, 1996

LÓPEZ ALONSO, José M^a., *Diccionario de historia y política del siglo XX*. Madrid, Techos, 2001.

LÓPEZ CRIADO, Fidel., *Europa a través de la literatura, el cine y los medios de comunicación social*, Audavira Editora, La Coruña, 2012

MESTRE I CAMPI, J. (Dir) , Cronología d'història del món, Edicions 62, Barcelona, 1999.

MORENO, SECO, M. , *Las imágenes de la persuasión. Materiales gráficos para la enseñanza de la Historia Contemporánea*, U de Alicante, 2000

SÁNCHEZ DE MADARIAGA, E., *Conceptos fundamentales de historia*. Madrid, Alianza, 1998.

SOGUEES, Marie-Loup y Helena PÉREZ GALLARDO, *Diccionario de historia de la fotografía*. Madrid, Cátedra, 2003.

OBRES GENERALS

ARACIL, R.; OLIVER, J.; SEGURA, A., *El mundo actual. De la Segunda Guerra Mundial a nuestros días*. Barcelona, Edicions UB, 1998.

ARENDT, H., *Los orígenes del totalitarismo*, Madrid, Taurus, 1974 (or., 1951, reed. 2001).

ARIÈS, P. i G. DUBY (dir.), *Historia de la vida privada*. Taurus. Madrid, 1989, vol. 4 i 5.

AROSTEGUI, J., BUCGRUCKER, C., SABORIDO, J., *El mundo contemporáneo. Historia y problemas*, Crítica, Barcelona, 2001

ASH, T.G., *Historia del presente. Ensayos, retratos y crónicas de la Europa de los 90*. Tusquets, Barcelona, 1999.

- BOCK, Gisela, *La mujer en la historia de Europa*, Crítica, Barcelona, 2001.
- BOSCH Aurora, *Historia de los EEUU, 1776-1945*, Crítica, 2010
- BRUGMANS, Henri, *La idea de Europa (1920-1970)*, Editorial Moneda y Crédito, Madrid, 1972.
- BRENZ, G., *Europa después de la Segunda Guerra Mundial*. Historia Universal. Madrid, Siglo XXI, 1986.
- BULLOCH, Alan : *Hitler y Stalin. Vidas paralelas*, Barcelona, Plaza & Janés, 1994
- BRUNETEAU, B., *El siglo de los genocidios. Violencias, masacres y procesos genocidas desde Armenia a Ruanda*, Madrid, Alianza, 2006.
- BURLEIGH, M., *Causas sagradas. Religión y política en Europa. De la Primera Guerra Mundial al terrorismo islamista*. Taurus, 2006.
- CABRERA, M.; JULIÁ, S.; MARTÍN ACEÑA, P. (comp.): *Europa 1945-1990*. Editorial Pablo Iglesias, Madrid, 1992.
- CARR, Edward H., *La revolución Rusa: de Lenin a Satain, 1917-1929*, Madrid, Alianza Editorial, 2002.
- CASANOVA, J.(Coord.), *Guerras civiles en el siglo XX*, Madrid, Fundación Pablo Iglesias, 2001.
- CASANOVA, J., *Europa contra Europa. 1914-1945*, Crítica, Barcelona, 2011
- CASANOVA, J., *Una violencia indómita. El siglo XX europeo*, Crítica, 2020
- CHURCHILL, W., *Memorias de la Segunda Guerra Mundial*, Barcelona, Orbis, 1989.
- COLLOTI, E., *La Alemania Nazi. Desde la República de Weimar Hasta la Caída del Reich Hitleriano*, Madrid, Alianza, 1987.
- CORNWELL, J., *Los científicos de Hitler. Ciencia, guerra y el pacto con el diablo*. Barcelona, Paidós, 2005.
- CROSBY Alfred. W., *Imperialismo ecológico. La expansión biológica de Europa. 900-1900*, Crítica, Barcelona, 1988.
- DE FELICE Renzo, *Mussolini il fascista: I. La conquista del potere, 1921-1925, i Mussolini il fascista II: L'organizzazione dello stato fascista, 1925-1929*, Turín, Einaudi, 1966-1968.
- DELMAS, C., *El Pacto de Varsovia*. Madrid, Siglo XXI, 1985.
- DUROSELLE, J.B. , *Història Universal Contemporània. Les relacions internacionals. volum II (1918-1945)*, Edicions Universitàries Catalanes, Barcelona, 1982.
- DUNBAR-ORTIZ, Roxanne, *La historia indígena de Estados Unidos*, Capitan Swing, 2018
- FERRERO, M.D., *La Revolución Húngara de 1956. El despertar democrático de Europa del Este*. Universidad de Huelva. Huelva, 2002.
- FINKELSTEIN, N.G., *La industria del Holocausto. Reflexiones sobre la explotación del sufrimiento judío*. Madrid, Siglo xxi, 2002 (2000).
- FIGUES, Orlando, *La Revolución Rusa, 1891-1924*, Barcelona, Edhasa, 2000.
- FONTANA, J., *Europa ante el espejo. Crítica*. Barcelona, 1994.
- FONTANA, Josep., *El siglo de la revolución : una historia del mundo desde 1914*, Crítica, Barcelona 2017
- FREVET, U. i H.G. HAUPT (ed.) , *El Hombre del siglo XX*. Alianza. Madrid, 2002.
- FUCHS, E., *Historia ilustrada de la moral sexual. 3. La época burguesa*. Alianza Editorial. Madrid, 1996.
- FULBROOK, M. (ed.), *Europa desde 1945*. Crítica. Barcelona, 2002.
- FUSEL, P. , *La Gran Guerra y la memoria moderna*, Madrid Tuner, 2006.
- GALLEGU, F., *De Munich a Auschwitz. Una historia del nazismo, 1919-1945*. Barcelona, Plaza & Janés, 2001.
Todos los hombres del Führer. La élite del nacionalsocialismo 1919-1945, Barcelona, Debolsillo, 2008.
- GELLATELY, R., *No sólo Hitler. La Alemania nazi entre la coacción y el consenso*, Barcelona, Crítica, 2002.
- GENTILE, E., *La via italiana al totalitarismo. Partido y Estado en el régimen fascista*, Buenos Aires, Siglo XXI, 2005
El culto del Littorio. La sacralización de la política en la Italia fascista, Madrid, Siglo XXI, 2007.
- GOLDHAGEN, D.J., *Los verdugos voluntarios de Hitler. Los alemanes corrientes y el Holocausto*, Madrid, Taurus, 1997.
- GROSS, J.T., *Vecinos. El exterminio de la comunidad judía de Jedwabne*, Barcelona, Crítica, 2002.
- HILBERG, R., *La destrucción de los judíos europeos*, Madrid, Akal, 2005 (1961).
- HOBSBAWN, E.J., *Historia del siglo XX: 1914-1991*, Crítica, Barcelona, 2001.
- HOBSBAWN, E.J., *La era del imperio, 1875-1914*, Labor, Barcelona, 1989.
- HOBSBAWN, E.J., *Naciones y nacionalismo desde 1780*, Crítica, Barcelona, 1991
- HOBSBAWN, E.J., *Años interesantes. Una vida en el siglo XX*, Crítica, 2002
- IGGERS, Georg G., *Historiografía del siglo XX, des de la objetividad al diseño postmoderno*, F.C.E., 2012
- JACKSON, G., *Europa, 1900-1945*, Crítica, Barcelona, 2003.
- JOHNSON, PAUL, *Tiempos modernos. La Hª del siglo XX desde 1917 hasta la década de los 80*, Vergara, ed. Buenos Aires, 1988
- JOLL, J. , *Historia de Europa desde 1870*, Alianza universidad, Madrid, 1976.
- JUDT, T., *Posguerra. Una historia de Europa desde 1945*. Taurus. Madrid, 2006.
Sobre el olvidado siglo XX, Madrid, Taurus, 2008
- JUDT, Tony , *Pensar el segle XX*. Amb Timothy Snyder. La Magrana, Barcelona, 2012.
- KOLKO, G., *El siglo de las guerras. Política, conflictos y sociedad desde 1914*. Barcelona, Paidós, 2005.

- KERSHAW, I., *Hitler, 1889-1936*. Barcelona, Península, 1999.
- KOLKO, G., *El siglo de las guerras. Política, conflictos y sociedad desde 1914*. Barcelona, Paidós, 2005.
- LOVE Keith, *Continente salvaje. Europa despues de la Segunda guerra mundial*, Galaxia Gutenberg, 2014
- MAMMARELLA, Giuseppe, *Historia de Europa Contemporánea (1945-1990)*, Ariel, Barcelona, 1990.
- MAZOWER, Mark, *La Europa Negra. Desde la Gran guerra hasta la caída del comunismo*, Ediciones B., Barcelona, 2001.
- MOORE Jr., Barrington ., *Los orígenes sociales de la Dictadura a la Democràcia. El señor y el campesino en la formación del mundo moderno*, Península, 1991
- MOSSE, G.L., *La nacionalización de las masas*, Marcial Pons, Madrid, 2007.
- NETZ, Reviel, *Una ecología de la modernidad. alambre de púas*, Clave intelectual, Eudeba Editorial, Madrid, 2015
- NUÑEZ SEIXAS, X.M., *Imperios de muerte. La guerra germano-soviética, 1941-1945*, Madrid, Alianza,
- OVERY, R., *Dictadores. La Alemania de Hitler y la Unión Soviética de Stalin*, Barcelona, Tusquets, 2006.
- PEREIRA, Juan Carlos, *Historia de las relaciones internacionales contemporáneas*, Ariel, Barcelona, 2001
- PIERRE, M., *1910-1920. De la Belle époque a la Gran Guerra*, Claves, Barcelona, 2000
- PROCACI, Giuliano, *Historia general del siglo XX*, Crítica, Barcelona, 2007.
- PAXTON, R.O., *Anatomía del fascismo*. Barcelona, Península, 2005.
- POUNDS, N.J.G., *Geografía Històrica d'Europa*, Crítica, Barcelona, 2000
- PROCACCI, G., *Historia General del siglo XX*, Crítica, Barcelona, 2000
- RIESTLAND, David, *Bandera roja: historia política y cultural del comunismo*, Crítica, Barcelona, 2010
- SASSOON, Donald, *Cultura. El patrimonio común de los europeos*, Crítica, Barcelona, 2006.
- SEBAG-MONTEFIORI, Simon, *Stalin. La corte del Zar Rojo*. Barcelona, Crítica, 2008.
- SERVICE, Robert, *Camaradas. Breve historia del comunismo*, Barcelona, Ediciones B, 2009.
Historia de Rusia en el siglo XX, Ed. Crítica, Barcelona, 2000
- SCHAUB, Jean-Frédéric, *¿Tiene Europa una historia?*. Akal. Madrid, 2013.
- STERN, Fritz, *Occident al segle XX. Autodestrucció i reconstrucció, triomf i deliri*, Barcelona, Arcàdia, 2009.
- STONE, N., *La Europa transformada, 1878-1919*, Madrid, -siglo XXI, 1985.
- TAIBO, C., *Crisis y cambio en la Europa del Este*. Alianza Editorial. Madrid, 1995.
- TERNON Yves, *El Estado criminal. Los genocidios en el siglo XX*, Barcelona, Peninsula, 1995.
- THÉBAUD, F. (dir.), *Historia de las mujeres. El siglo XX*. Taurus. Madrid, 1993, vol. 5.
- TODOROV, T., *Memoria del mal, tentación del bien. Indignación sobre el siglo XX*. Barcelona, Península, 2004.
- TRAVERZO Enzo, *A sangre y fuego. De la guerra civil europea, 1914-1945*, Valencia, Publicacionesd Universidad de Valencia, 2009.
- VILLANI, P. , *La edad Contemporánea, 1800-1914 y 1914-1945*, Ariel, Barcelona, 1996-1997.
- VILLARES, R., BAHAMONDE, A., *El mundo contemporáneo, Siglos XIX y XX*, Taurus, Madrid, 2001
- VINEN, R., *Europa en fragmentos. Historia del viejo continente en el siglo XX*, Barcelona, Peninsula, 2002
- WASSERTEIN, Bemard , *Barbarismo y civilización, Una historia de la Europa de nuestro tiempo*, Barcelona, Ariel, 2010.
- WATSON, Peter, *Historia intelectual del siglo XX*, Crítica, Barcelona, 2002.
- ZAMAGNI, Vera, *Historia económica de la Europa Contemporánea*, Crítica, Barcelona, 2001.

ALGUNES PÀGINES D'INTERNET:

- Artehistoria.com: <http://www.artehistoria.com/>.
- Histodidáctica: <http://www.ub.edu/histodidactica/>
- Hispania Nova. Revista de Historia Contemporánea: <http://hispanianova.rediris.es/>.
- Le Drapeau Rouge. Cantos revolucionarios: <http://drapeaurouge.free.fr/>.
- Musee d'Orsay: <http://www.musee-orsay.fr>.
- Museo Nacional Centro de Arte Reina Sofía: <http://museoreinasofia.mcu.es/>.
- Personajes históricos: <http://www.utopiaverde.org/historia/personajes/principal.html>
- Revolución soviética: <http://www.marxists.org/history/ussr/revolution/>
- Museum of modern art –Tate Modern–: <http://www.tate.org.uk/>.
- The Daguerrian Society: <http://www.daguerre.org/>.
- WHITE, Mattew. Historical Atlas of the Twentieth Century:
<http://users.erols.com/mwhite28/20centry.htm>.